

"Årgång -94"

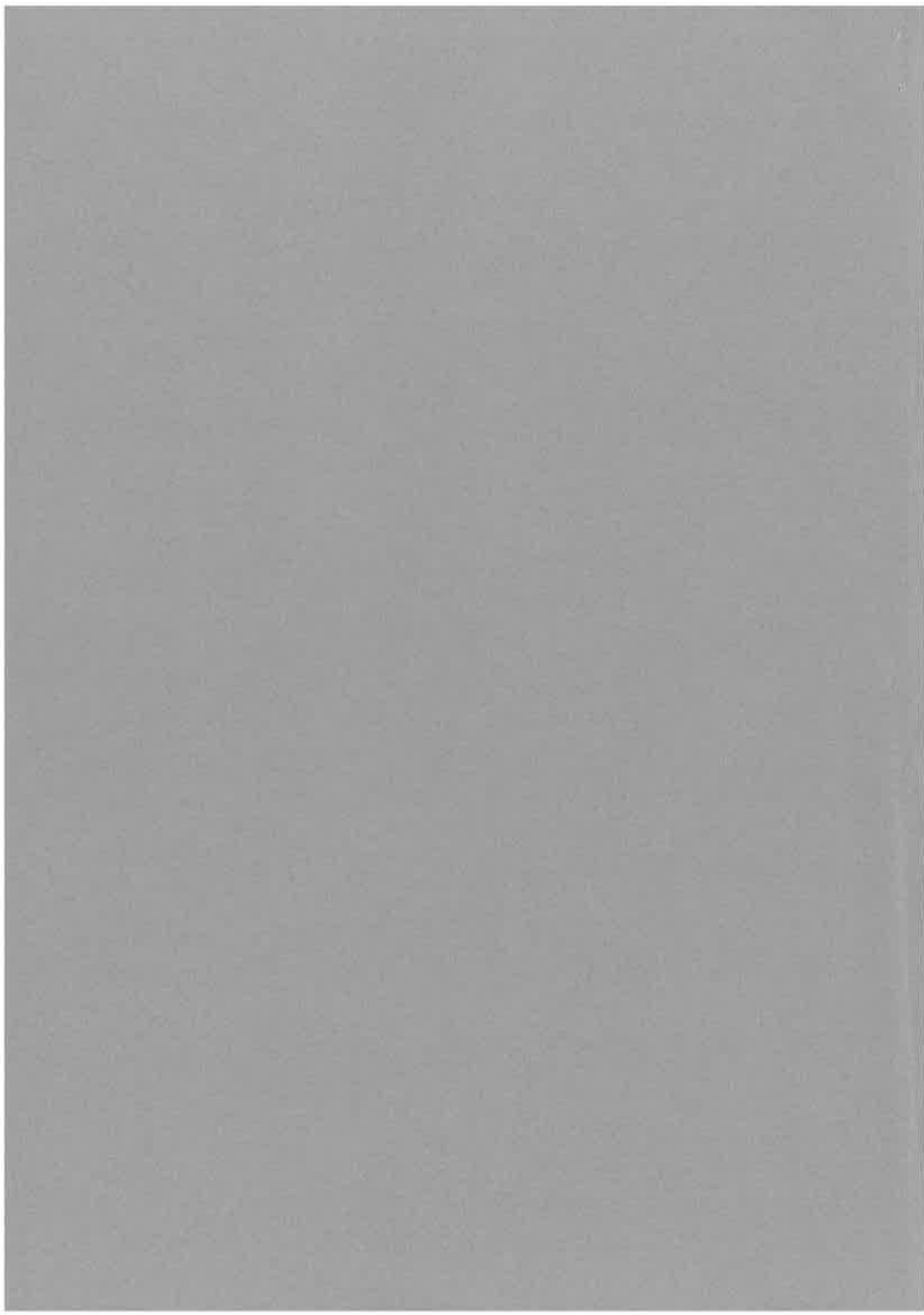
Bokprovning

på Svenska barnboksinstitutet

13-24 mars 1995

En dokumentation

Svenska barnboksinstitutet
1995

INNEHÅLL

INLEDNING 3

UTSTÄLLNINGEN 3

FÖRELÄSNINGAR 4

STATISTIK 11

BILAGOR 12

Inledning

Vecka 11–12, den 13–24 mars 1995 anordnade Svenska barnboksinstitutet och Stockholms stads- och länsbibliotek ännu en "bokprovning", den tredje i ordningen. Genrer och trender i föregående års bokutgivning presenterades i en utställning och i föreläsningar.

Bokprovningen är huvudsakligen tänkt som en fortbildning för Stockholms läns barnbibliotekarierna. Till "Årgång -94" hade även universitets- och högskolelärare i barn- och ungdomslitteratur inbjudits. Information skickades till institutets stiftare, till författare och illustratörer och i övrigt via SBI:s vanliga kanaler. Allmänheten hade möjlighet att se utställningen under institutets vanliga öppettider.

För bibliotekarierna anordnades sex föreläsningar utspridda på två veckor. En särskild informationsträff för barn- och ungdomsboksförlagen arrangerades också och då hade även årets debutanter (ett tjugotal) inbjudits.

Utställningen

Utställningen av 1994 års böcker ordnades under olika teman. Grupperna varierade i storlek och hade följande rubriker:

Skönlitteratur

Bilderböcker, svenska och utländska
(med många underrubriker)
Pekböcker och andra småbarnsböcker
Poesi
Kokböcker
Tecknade serier
Humor
Ungdomsromaner:
Våld mobbning och rasism
Identitet, relationer
Spöken och övernaturliga händelser
Hästböcker (ett helt bord!)
Klassiker
En bok för alla
Nyutgåvor
Långserieböcker
Äventyr
Miljöförstöring
SF/Fantasy

Idrott
Historia
Förr i tiden
Ung nu
Kärlek och romantik
Film- och TV-anknytning
Sagor
Mytologi

Facklitteratur

Kroppen
Musik
Konst
Matematik
Geografi
Naturvetenskap
Djur och natur
Lekböcker (som piper, blippar och morrar)
Debutanter (ett överfyllt bord)

Inger Norberg hade dessutom gjort en specialutställning om LL-böcker och andra lättlästa böcker för barn och ungdom. Olika organisationer för läshandikappade, specialbibliotek och bokförlag presenterades och på anslagstavlan kunde man följa den senaste debatten om dyslexi m m.

Föreläsningar

Den 13, 14, 16, 21, 22 och 23 mars hölls en timmes föreläsning varje förmiddag och i anslutning därtill visades utställningen.

I samband med BUR:s årsmöte, måndagen den 13 mars, talade Eva Nordlinder om *Flickbokens fortlevnad*. Fredagen den 17 mars hade SBI en mottagning för barnboksförlagen och 1994 års debutanter. Utställningen presenterades av Eva Nordlinder, Cecilia Östlund och Inger Norberg.

Föreläsningarna var väl besökta. Publikciffror redovisas under avdelningen Statistik s. 11.

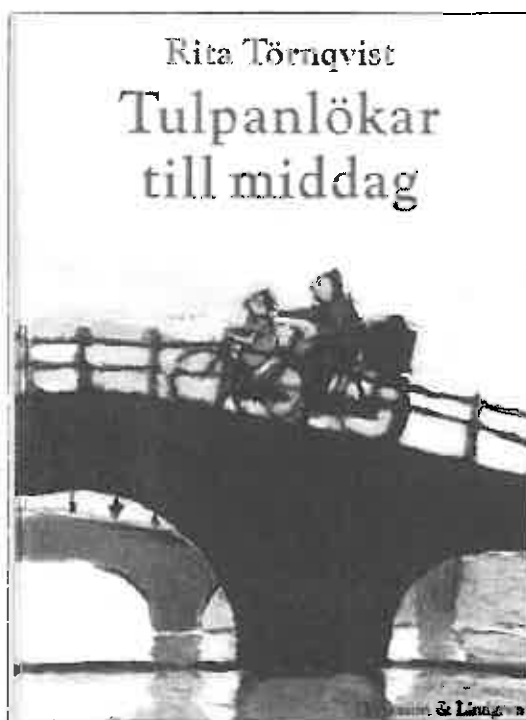
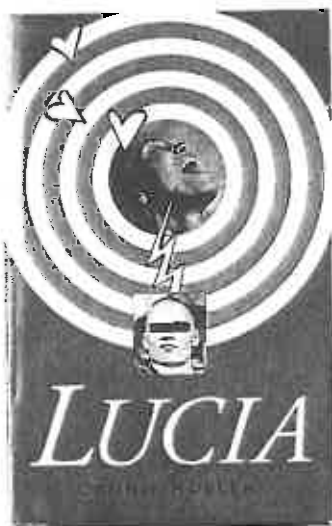
Måndag den 13 mars

Den första föreläsningen hölls måndagen den 13 mars av *Birgitta Lindstam*, bibliotekarie i ett integrerat skol- och folkbibliotek i Näsbypark. Hon talade om *Smakdomare – granskningsnämnden 1994*. BL, som för övrigt är lektor för BTJ, hade tittat på de böcker i sambindningslistorna 1994, som hade gått till granskningsnämnden (med undantag för de böcker som hade presenterats i listorna 1-5 1994 och som Eva Nordlinder hade nämnt i sin föreläsning om granskade böcker under bokprovningsen 1994).

33 svenska böcker och 57 översättningar fick 1994 motstridiga recensioner och gick därför till nämnden för ny bedömning. 64 % av de svenska böckerna och 30 % av de utländska fick då positivt slutomdöme.

Alla de siffror som BL redovisade har samlats under avdelningen Statistik s. 12.

Btj:s recensioner ska vara inköpsunderlag för biblioteken. Men tycke och smak är olika och BL nämnde först ett par böcker som hon tyckte hade hamnat oförtjänt hos granskningsnämnden, *Lucia* av Cannie Möller och *Viktor Dolores* av debutanten Helena Öberg. *Lucia* är en mycket aktuell bok om rasism, våld och kärlek. Den berömdes för kraft och intensitet i *DN* och *Opsis Kalopsis*. *Viktor Dolores* togs emot på ett positivt sätt av Ulla Lundqvist i *DN* och Lena Kåreland i *SVD*.

Också *Mästerjuven* av Gun Hållander i Hegas serie för lässvaga hade fått negativa recensioner. Den är enligt BL "ett bra initiativ med glada illustrationer och ett hyfsat språk". Det är definitivt en bok som man har användning för på bibliotek, ansåg BL.

Ska en bok som vänder sig till fel målgrupp få en negativ recension? BL nämnde bl. a. Sandbergs *Rufus och benet*, där det i recensionen anmärks på att innehållet är för barnsligt för den tilltänkta målgruppen, nybörjarläsarna, och Rita Törnqvists *Tulpanlökar till middag*, som enligt recensenten snarare vänder sig till vuxna än till Hcf-läsarna.

Och så var det frågan om de udda, konstnärliga böckerna skulle ha svårare att få positiva recensioner. Nej, menade BL, det verkar vara slumpen (d.v.s. vilka lektörer som boken får), som avgör om den ska hamna i granskningsnämnden.

Att det är slumpen som avgör ser man tydligt när det gäller pekboksserier, som t ex Ulf Löfgrens *Ludde*-böcker och Nick Butterworths *När vi leker...* m fl, där några av böckerna i serien fått positiva och några negativa recensioner. Däremot gick inte Anders Jacobssons och Sören Olssons nya småbarnsböcker till nämnden trots motstridiga recensioner. I detta fall ansåg BTJ att man genom att det var fyra böcker på en gång och åtta lektörer inblandade ändå gav en helhetsbild av böckerna.

Överhuvudtaget kommer det en stor mängd böcker för de allra yngsta just nu. Kan det bero på att 40-talisterna börjar komma i mormorsåldern, frågade sig BL. Däremot kommer det ut färre Hcg-böcker och de som ges ut är inte särskilt intressanta, trots att flera är skrivna av välkända författare (Voigt, Hamilton, Johansson i Backe). Hcg-böckerna går till granskningsnämnden i mycket större utsträckning än andra böcker (30 %).

Tonårs- och småbarnsböckerna är mer spännande. Bland tonårsböckerna tog BL upp några lite udda böcker som fått motstridiga omdömen. Suzanne Ostens *Papperspappan* har starkt innehåll, men kan den engagera en tonåring? Formen är kanske för svår/ointeressant. Bernt Danielssons *Booze*, en bok i Salingerstilen vars tema är sprit och fylla, är ett typexempel på en bok där lektörerna tycker helt olika. Med sitt alkoholtema (bl a omnämns den danska boken *Drick vin, lev längre*) kanske man inte vill rekommendera den för högstadielärover, men däremot kan den passa på gymnasiet.

BL gav också exempel på fall där manliga och kvinnliga lektörer bedömt olika. Påfrestande killjargong anser kvinnor om *Bränt barn skyr elden* av Aage Brandt och hästböcker är tydligen ingenting för män i medelåldern. Alla kvinnliga ledamöter i nämnden tyckte att Veronica Wagners *Vad ska hända nu, Carin?* är en bra bok i en bra svensk hästboksserie, och att det behövs böcker för hästbitna flickor. Men den blev alldeles nergjord av den manlige lektören och den manlige nämndledamoten.

Arbetar man på bibliotek och hör läsarönskemål, speciellt från svaga läsare, får man viss förståelse för den mer populära lättlästa litteraturen. Samtidigt vill man upprätthålla en litterär standard. Det är svårt att få fram böcker som är både spännande, lättlästa och tunna och dessutom har litterär kvalitet. BL gav exempel på några böcker där den ene recensenten betonat läsaspekten och den andre mer sett till de litterära kriterierna (Kehret, *Skuggor i natten* och Olsson, *Supersnuten Sune*).

När en bok går till granskningsnämnden för att två lektörer tycker olika, ser man som inköpare ofta granskningsnämnden som ett slags smakdomare. Men granskningsnämndens utlåtande bör helt likställas med de två övriga lektörernas. Det vore bättre att låta boken gå till en tredje lektor, vilken som helst, för att avdramatisera nämnden. För om smak kan man inte döma.

ur Inger & Lasse Sandberg, *Rufus och benet*

Tisdag den 14 mars

Läsa lätt en svår genre löd rubriken på det föredrag, som *Inger Norberg*, litteraturpedagog på SBI, höll tisdagen den 24 mars. Enligt Lennart Hesslind (*Samtal med en kakelvägg*) är 50 % av alla elever i grundskolan läshandikappade, om man inberäknar alla de elever som tycker att det är arbetsamt att läsa en vanlig skönlitterär bok.

IN har gjort liknande erfarenheter, att många elever i varje klass behöver hjälp med att hitta lättlästa böcker. "En spännande och lättläst bok" är även ett av de vanligaste önskemålen på folkbiblioteken, enligt Birgitta Ahlén. Hon har skrivit en bok, som kan vara lärare och bibliotekarier till god hjälp. Den heter *Svårt att läsa? Lätta att läsa!* och utgavs av Btj 1994. Där får man 400 tips på lättlästa böcker för barn och ungdomar men även temalistor, grundläggande fakta om läs- och skrivsvårigheter, förslag på böcker om dyslexi, användbara adresser m m.

Eftersom skolan är den enda plats, där man kan nå *alla* barn och ungdomar, borde man satsa hårt på lässtimulerande projekt där. Om man börjar med lättlästa böcker gäller det att dessa är så intressanta att de lockar till läsning i fortsättningen också.

Men det här med läsa lätt är svårt. Olika organisationer har olika lösningar. Det finns en mängd olika begrepp som talböcker, kassetböcker o s v. Man kan hitta lättläst på specialförlag och läromedelsförlag men även på vanliga förlag, med eller utan specialmarkering som t ex "Läsnäsan" eller "Lust att Läsa". Det är mycket att tänka på om man vill skriva LL-böcker efter konstens alla regler. Och hur förenklar man så att det inte blir platt och ointressant eller för barnsligt? Så att man stimulerar läsarna?

Sagor fungerar oftast bra. Kanske för att de från början var muntliga? Exempel på bra sagor år 1994 är Borén, *Trollets hjärta* (R&S), Lundström, *Apan och sköldpaddan...* (NoK), *Småsagor från Västafrika* (NoK), Larsson, *Det märkvärdiga svärdet* (E&L), Hermansen, *De tre råvarna* (Hegas) och Hållander, *Mästertjuven* (Hegas).

Bokförlaget Hegas är ett specialförlag med LL för barn, ungdom och vuxna. Det drivs av två speciallärare, och Margareta Grogarn, känd forskare och specialist på läs- och skrivsvårigheter, har översatt och bearbetat flera av deras böcker. Böckerna är inordnade i serier, alltefter svårighetsgrad. 1994 kom två sagor i "Rävserien" och fyra deckare i "Varg"- respektive "Deckar-serien". Klassiska deckare fungerar också bra som LL-böcker (Doyle, *Det mystiska bandet*) medan nyskrivna deckare kan bli ytliga och tomma (Vagn Jacobsen, *Skriket i tunneln*). Genberg, *Döingen som försvann* är inte ens enkel. Perspektivbyte flera gånger i de första kapitlen verkar lite svårt för en som är lässvag.

Det finns även andra klassiker än Doyle på LL-förlaget. Gustavsson, *Spöken* och Shelley, *Frankenstein* är spännande läsning för högstadiet. Annars satsades det mest på låg- och mellanstadiet 1994, och många fina läsoplevelser väntar: Dahlbäck och Yeoman (Alfabeta), Hellberg (NoK), Jaensson (En bok för alla), Nöstlinger (Bergh), Prince, Roholte och Zak (Opal), Åkerblom (Bonnier Carlsen) samt Härd (R&S). Men att rikta två böcker av paret Sandberg (R&S) till lågstadiet verkar fel. Böckerna är för barnsliga för den åldern.

LL-förlaget gav mest ut böcker för utvecklingsstörda 1994, fast LL-stiftelsen säger att de vänder sig till många olika grupper. Böckerna är mycket vackra och välarbetade. *Möte med tio musiker* kan även passa för invandrarundervisning eller för högstadiet. Men förutom den och ovan nämnda *Spöken* och *Frankenstein* finns inget för högstadiet att hämta bland 94:orna.

Det finns en brist på lättläst skönlitteratur för högstadiet, bortsett från klassiker, deckare, sagor och spökhistorier. Det finns endast tre böcker med annat innehåll, en från R&S och två från Opal, och ingen av dem är särskilt bra. De är helt enkelt för barnsliga innehållsmässigt för den målgruppen. Och som sagt var, många läshandikappade finns på högstadiet och de behöver intressanta böcker om livet, kärleken, döden och andra viktiga ämnen. Låt oss hoppas, avslutade IN, att det kommer sådana böcker efter Opals och LL-förlagets pristävlingar i vår.

Torsdag den 16 mars

Torsdagen den 16 mars tog *Eva Wellsjö*, ansvarig för programverksamheten vid SSB:s barnavdelningar, oss med *På bollongexpedition i bilderboksskogen*.

EW hade läst ett drygt 30-tal böcker, absurda, spännande och poetiska, originella och roliga med fartiga och djärva bilder, ibland rent av groteska. Där fanns maffiga pojkdrommar och vardagliga berättelser om flickor.

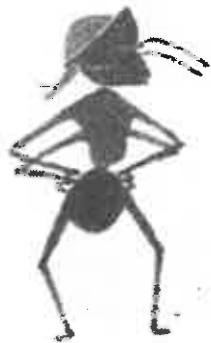
Till avdelningen humor hör Viveca Lärn Sundvalls och Olof Landströms *Ruben* ("Mycket roligt"), Viveca Lärn Sundvalls och Jens Ahlboms *Niklas Nilsson, proffs* (dialogen!), Barbro Lindgrens och Eva Erikssons *Här är det lilla huset* ("...så enkelt...så urbota roligt") och Anna Bengtssons *Bollongexpeditionen* ("...hennes lite torra, lakoniska text, som stillsamt driver med den något uppblåsta ingenjören...perspektiven så roliga"). Betyget "Originell och rolig" fick Jockum Nordströms *Sailor blir sjuk*. Den skulle göra sig som animerad film.

Olika känslor och psykologiska skeenden beskrivs i Börje Lindströms och Eva Lindströms *Gunnar i granskogen* (granskräck), Inger Edelfeldts *Nattbarn* (det mörka och det ljusa hos människan), Håkan Jaenssons, Arne Norlins och Gunna Grähs *Nussekkuddens sista strid* och Eva Wikanders och Lisa Örtengrens *Dock begravningen* (svartsjuka).

Bibliska skapelseberättelser var en trend 1994: Thomas och Anna-Clara Tidholms *Kaspers alla dagar* hör dit. Barbro Lindgrens och Madeleine Pyks *Gomorron Gud* är en efter bibeln fritt återberättad skapelsemyt. I Sven Nordqvists översättning av Sally Altschulers *Begynnelsen* är skapandet ett slitgöra, "ett rejält hantverk".

Ett annat tema 1994 var "Liten blir stor" (och tvärtom "Stor blir liten"). Detta tema återfinns i tre bilderböcker: Hans Alfredssons och Per Åhlins *När Sofi var stor*, Ulf Starks och Anna Höglunds *Liten* och Bengt Anderbergs och Jan Mogensens *Sagan om den lille, lille pojken*.

EW framhöll särskilt några böcker för de fina bilderna. Hon anade en kommande klassiker i Lena Andersons *ABC, sa lilla t*. "Bilder man vill pussa på och känna på och kika på och läsa verserna till många, många gånger", tyckte EW. "Fartiga, snärtiga bilder" har Ann Forslind gjort till *Aj! eller När jag hamnade på sjukhus*. *Spöket i köket* är "ett riktigt bokkonstverk", ansåg EW. Gunna Grähs har gjort "oerhört djärva bilder" och Lennart Hellsings text är "en enda lång vers". "Den ligger som en tickande bomb i handen." *Olivias nya klänning*, av Gunilla Hansson och Cecilia Torudd, fick omdömet "ovanligt stor enhet", när det gäller bilderna. Mati Lepps bilder blir EW glad åt, för han "besitter en vidunderlig förmåga att få läsaren/betraktaren att se på hans figurer, särskilt killarna med värme, ja, nästan förälskelse". Den bok EW beskrev så kärleksfullt var *Rock-Jimmy* med text av Lasse Anrell. Sven Nordqvist utnämndes till en suverän ko- och kråkillustratör i *Mamma Mu åker bobb* av Jujja och Tomas Wieslander och Per Dybvigs "vildvuxna bilder är svärtade med mycket tusch". Hans kattbilder (*Katten på sjörövarön* av Karin Bang) beskrevs som groteska, men är "berättade med ett gott humör". I övrigt nämndes *Nällson och King Edvard i blåsväder* med Anders Sunesons "sakliga, ljusst blonda akvareller" till Barbro Ekströms "trivsamma och roande" text, *Örnis bilar* av Carl Johan De Geer med illustrationer av Jan Lööf, samt Veronica Leos saga *De tre silverlantarna* med "klassisk ro och klara, mättade färger".

ur Anna Bengtsson, *Bollongexpeditionen*

ur Viveca Lärn Sundvall, *Ruben*

ur Lena Andersson, *ABC, sa lilla t*

Tisdag den 21 mars

Tisdag den 21 mars lyssnade vi till *Lena Drevemos* föreläsning *Faktaböcker om natur och miljö*. LD ansvarar för barnbiblioteket i Vallentuna och hjälper som litteraturkonsult lärare att välja böcker till skolbiblioteken.

Enligt LD handlar ca 65 % av 1994 års faktaböcker för barn och ungdom om djur. Av dem hittar man 50 % på avdelning U (naturvetenskap med underavdelningar som miljö och natur, biologi etc) och 50 % på avdelning Q (ekonomi med ett varierat utbud av böcker, bl. a. även husdjursskötsel). LD:s erfarenhet är att barn och ungdomar är mycket intresserade av natur, miljö och ekologi. Hon poängterade den stora betydelse avdelning U har för barnen, inte minst de läsovilliga, för vilka faktaböcker kan vara "rena vitaminkicken".

Det verkar som om förlagen satsade på bokserieutgåvor 1994. I Närbild-serien (BonnierC) utgavs tre faktaböcker av Christopher Maynard, *Fantastiska små monster*, *Fantastiska Småkryp* och *Fantastiska Dinosaurier*. I serien utkom även *Vilda djur*, *Roliga djur* och *Busiga djur*, bilderböcker för mindre barn.

För förskolebarn har Bisse Falk och Lena Kallenberg (Tiden och Naturskyddsföreningen) gjort en serie pekböcker med akvarellbilder *Vem bor här?*, *Vem har gått här?* och *Vem låter så?*. Bisse Falks och Ingela Almgrens *Stenboken* är den andra i en naturserie för äldre barn och den riktar sig lika mycket till vuxna. På ett lättsamt och skojigt sätt berättas om "allt från jätten Ymer till roliga stensaker du kan göra själv".

Dagens barn och ungdomar är inte vana vid långa texter, men om texten är intressant och hjälps upp av bilder med "action" fortsätter läsandet och sökandet efter fakta. Sex böcker av kalenderbitartyp är utgivna hos Richter: *Däggdjur*, *Ekologi*, *Min första stora bok om djur*, *Otroliga fakta*, *Varför hade Triceratops horn?* och *Varför har kameler pucklar?*

Generellt är det svårt att bedöma vilken ålder faktaböckerna lämpar sig för. För upptäckare i alla åldrar utkom två böcker, *Luft* och *Vatten* av Hilary Devonshire, i Berghs serie Barn forskar. De är dels fyllda med roliga fakta, dels med experiment.

LD ville fästa uppmärksamheten på två böcker från Normans förlag, *Ljus* och *Dinosauriemysteriet och Bibeln*, "en religiöst riktad fakta(?)bok", som innehåller rena sakfel, t ex att människorna och dinosaurierna skulle ha levt samtidigt. Hon riktade även en varning mot boken *Oj, den rör sig* av Helen Rundgren (R&S), som i sitt syfte att lära barn handskas med djur, möjligen går ett steg för långt. Den kan bli mer till skada än nytta för såväl djur som människor.

Pedagogisk på ett särskilt vis är Erik Mellgrens *Solsystemet* (NoK) och Leif Erikssons *Mattis fågelbok* (1995 års Pandabok. Alfabet). En guldgruva för unga och äldre människor är den unge Oscar Alariks *Världens överlevnad för nybörjare* (Naturskyddsföreningen). Jens Ahlbom har skrivit en av alltför få barnböcker om att inte kasta skräp. Den heter *Lukas fiskar* och lämpar sig för förskolebarn. *Den vilda staden* och *Humlans blomsterbok* av Stefan Casta är två pärlor från Opal. Slutligen rekommenderade LD varmt en indianbok från 1992: Susan Jeffers *Vår broder Örn, vår syster Månen*, en bok som lär barnen vara rädda om jorden.

Onsdag den 22 mars

Det finns fortfarande flickböcker, men det är alldeles för lite romantik i dem, började *Eva Nordlinder*, informationssekreterare på SBI, sin föreläsning om *Flickbokens fortlevnad* onsdag den 22 mars. Enligt EN är det relationer och följer av dessa – dess värre alltför sällan kärleksrelationer – som genomsyrar handlingen i 1994 års flickböcker. Det rör sig i stället om familje- och vänskapsförhållanden och huvudpersonernas strävan efter att hitta sig själva i det rollmönster som unga flickor ska passa in i. Huvudpersonerna i fjolårets utgåvor är ofta i 13-årsåldern – den äldsta är 16 år – vilket innebär att varken identiteten eller kärleken är särskilt stabil. Detta ger den unga läsaren ett igenkännande men knappast några förebilder.

Förr slutade flickboken nästan alltid med förlovning eller giftermål och med "Den Stora

Kärleken". Men dagens ungdomar drar ut på ungdomstiden och tar därmed längre tid på sig att bli vuxna och stadgade, både i det verkliga livet och i flickböckerna.

Många av 1994 års nykomlingar med flickboksinslag är "mellanåldersböcker". Är det så att kärleken smyger sig allt längre ner i åldrarna? I så fall har vi kanske förklaringen till varför ett längre kärleksförhållande så sällan omskrivs. Den enda bok som tar upp hur det är att ha ett förhållande med kris, uppbrott och läkning som följd är Brigitte Blobels *Anna och Sebastian* (B Wahlström).

Flickböcker slutar överlag lyckligt - från kaos till "den duktiga flickans" återställande av ordningen, medan "pojkböckerna" ofta lämnar slutet mer öppet. Men det är inte särskilt mycket romantik i flickböckerna nu för tiden. I stället möter man annorlunda, icke traditionella familjebildningar, även om alla inte är lika udda som i *Kattsorpor* av Katarina von Bredow, där mamman är död och pappan homosexuell med en ny sambo. I *Fjorton år* av Judy Blume finns många störningar och en dotter som, enligt schablonmallen, axlar rollen som familjeterapeut. Inger Skotes nya bok *Gå inte ifrån mig* handlar om en far som fått Alzheimers sjukdom. Den bok som innehåller flest problem är *Hjärtat i översta lådan* av Anita Eklund Lykull. "Det blir mycket när man radar upp det...", tyckte EN och nämnde i stora drag handlingen, där homosexualitet, adoption och alkoholism ingår. Porträttet av den kvinnliga huvudpersonen är dock positivt tecknat.

I *Klart morsan ska ha nya tuttar* - en minst sagt frigjord berättelse av Annika Borgdalen - lever dottern ensam ihop med sin mamma. Som så ofta i flickböckerna utspelar sig handlingen på sommarlov. I stället för en planerad utlandsresa ska mamman göra en bröstoperation, medan dottern planerar att (och lyckas) bli av med sin oskuld under sommaren.

Om vardagen i skolan har inte mycket skrivits, fastän skolan upptar en så stor del i flickors liv. Undantag är B Wahlströms bokserier *Tvillingarna* och *Du och jag*, som kanske fyller ett behov av både vardag och romantik.

Sammanfattat ansåg EN att det inte har kommit ut särskilt många bra flickböcker under fjolåret, och hon hoppades få se fler romantiska och vardagsrealistiska kvalitetsböcker, inte bara sådana med extrema problemskildringar.

Torsdag den 23 mars

Torsdag den 23 mars talade SBI:s chef, *Sonja Svensson*, om "*Idyllfobin i ungdomsboken*" och syftade då på den dragning till det mörka, våldsamma, extrema och tragiska i 1994 års ungdomsböcker. Hon hänvisade också till allmänföreställningar som finns, att "Helvetet är nog roligare än paradiset" och det föraktfulla begreppet "moralpanik", ifall man skulle drista sig till att kritisera ungdomskulturen. Dessa två formaliserade argument misstror SS.

De ungdomsböcker som hade studerats är till större delen samtida/lätt tillbakablickande, i ett par fall historiska, och de flesta är realistiska. Någon bok har inslag av det övernaturliga. Berättartekniken är ibland snabb och reportagebetonad, men psykologisering och antydda utvecklingsprocesser finns också med som en ambition. Även om man påminns om ungdomskildringar i Salinger-traditionen, utspelas nutidens ungdomsböcker i en hårdare social miljö. Då ämnesregistret är bredare och problematiseringen djupare är ungdomsböckerna ofta intressantare än de ungdomsskildringar som på senare år skrivits för av unga författare för en vuxen läsekrets.

Typiska inslag i de undersökta böckerna är sociala handikapp och svåra hemförhållanden, frånvarande föräldrar, psykisk och fysisk misshandel, mobbning, kriminalitet, missbruk och rasism. Den unge huvudpersonen bevittnar död, dödar själv eller dör. Misshandeln och dödandet sker både motiverat och omotiverat, författaren moraliserar inte och ofta händer det att våldssekvenserna estetiseras. Allt oftare förekommer incest och våldtäkt i ungdomsböcker. Naturalism i form av blod, spyor och andra kroppsliga utsöndringar är ganska vanligt.

Vad är orsaken till att ungdomsboken ser ut så här? Den hårda verkligheten? Filmens/vi-

deokulturens våldsinslag? SS ser framför allt ett inflytande från fantasykulturen med våld och tematisering av den existensiella ondskan. Dock har endast våldet övertagits, ej kampen för det goda och humana.

Det tycks vara så att ungdomsböckerna bearbetar en förlust, precis som nutida poesi (Åsa Beckman, *DN*, 22/12 -94). Det är en förlust som hänger samman med den ekonomiska krisen, välfärdens nedmontering, ungdomsarbetslöshet, bristande assimilation av våra invandrare och även snabbare medier med tvivelaktig etik och forcerad EU-anpassning. Pessimismen har alltså orsaker.

Av urvalet ungdomsböcker är de flesta jag-berättelser och huvudpersonerna för det mesta manliga. Böckerna står litterärt över 70-talets ungdomsböcker på många sätt:

- * Jag-berättelserna motiveras inte med dagboksform eller liknande utan skrivs rakt på.
- * I stället för en vuxen allvetande berättare som solidariserar sig med de unga är det den unge huvudpersonen själv som visar på hur de vuxna har "ställt till det", men ändå finns det en viss förståelse för vuxenvärlden.
- * Berättandet har sådana finesser som inskjutna tidsplan, tillbakablickar, perspektivskiften etc.
- * Ämnesvalet och deras tragiska turnering fördjupar perspektiven.

Men: Det finns mindre av ren samhällsanalys och intresse för andra länder och kulturer nu än på 70-talet. Och även om det litterärt sett är en vinst, att inga problemlösningar serveras på slutet, så är det kanske inte så bra för läsarna, etiskt och moraliskt sett. SS störs av böckernas brist på "katharsis" och försoning. Alltför mycket sker genom slarv och i onödan.

SS diskuterade också författarens roll. Tragiken är inte tillräckligt motiverad i en del böcker i dag. Hon erinrade om Harry Kullman, som för tjugo år sedan uttryckte, att man som ungdomsförfattare måste tycka om unga människor och ta ett pedagogiskt ansvar för dem. Ingen författare får ta livsmodet ifrån de unga. I en uppsats i *SLÅ* 1990 uttrycker dramatikern Ingegerd Monthan något liknande, att den som skriver eller spelar för en publik har ett ansvar för den, att det är den vuxnes ansvar att stå för något och visa det. Författarens enda plikt är att "försvara livet och – om möjligt – livet så som det borde levas". Niklas Rådström nämndes för sin ståndpunkt i frågan om föräldrarollen (*Svenskläraren* nr 5 1994). Föräldrar har rätt att ställa krav på sina barn, men vårt samhälle tycks ha svårt för vuxenrollen, inte minst fäderna. Göran Greider har också yttrat sig i frågan om författarens ansvar. I radion, "*Salongen*" 17/3 1995, har han sagt, att författarens ansvar ökar med stoffets tragik.

Men några av dagens ungdomsförfattare tycks snarare använda boken i eget terapeutiskt syfte. Problematiken känns ibland lika oförlöst på sista som första sidan. Det destruktiva beteende som uppvisas däremellan ställer alltför stora krav på läsarens förmåga. Ser ungdomar vad som egentligen sker?

Starka effekter, ungdomsidentifikation och litterära ambitioner har gett utdelning i form av priser och lovord från kritiker. Litterärt har Sonja Svensson inget att invända mot ungdomsböckerna, vars framåt drivande handling och epik hon värdesätter och där etiska begrepp diskuteras villigare än i vuxenromaner av unga författare. Men vad är det för värderingar som ungdomsförfattare sprider? I vissa extrema fall blir budskapet, att världen är ond, medmänsklighet förfelad, vuxna ständiga svikare, ungdomstiden glädjelös och framtiden ett svart hål. "Är mängden av tragiska och våldsamma inslag i dagens ungdomsbok konstnärligt motiverad – eller bara utslag av en vilja att höras bättre – rätt och slätt." Den frågan lämnade SS vidare till åhörarna.

Statistik

Om man summerar fack- och skönlitteratur ser man att kategorin barn- och ungdomsböcker har ökat från 1073 titlar 1993 till 1185 titlar 1994. Motsvarande siffra för 1992 är 1243 titlar.

Andelen skönlitteratur är fyra till fem gånger större än andelen facklitteratur och översättningarna är fler än de svenska originalen. 1992 utgavs 645 utländska och 324 svenska, 1993 537 utländska och 281 svenska och 1994 544 utländska och 377 svenska titlar av barn- och ungdomsböcker.

I Svensk bokförteckning redovisad utgivning

Siffrorna inom parentes anger hur många av det totala antalet som utgör i Finland primärt utgivna arbeten.

Utdrag ur tabellen för år 1992 registrerade publikationer

	<i>Nya verk</i>	<i>Nya uppl.</i>	<i>Summa</i>
Böcker för barn och ungdom:			
svensk skönlitteratur	296(6)	85(14)	381(20)
utländsk skönlitteratur i svensk övers.	558	86	644
övrig (inkl. övers. från svenska)	10	1	11
övriga böcker för barn och ungdom	197	10	207

Utdrag ur tabellen för år 1993 registrerade publikationer

	<i>Nya verk</i>	<i>Nya uppl.</i>	<i>Summa</i>
Böcker för barn och ungdom:			
svensk skönlitteratur	234(5)	47(2)	281(7)
utländsk skönlitteratur i svensk översättning	466	71	537
övrig (inkl. övers. från svenska)	30	-	30
övriga böcker för barn och ungdom	214	11	225

Utdrag ur tabellen för år 1994 registrerade publikationer

	<i>Nya verk</i>	<i>Nya uppl.</i>	<i>Summa</i>
Böcker för barn och ungdom:			
svensk skönlitteratur	289(5)	88	377(5)
utländsk skönlitteratur i svensk översättning	440(2)	104	544(2)
övrig (inkl. övers. från svenska)	48	-	48
övriga böcker för barn och ungdom	194	22	216

Sifferuppgifter i Birgitta Lindstams föreläsning

I 1994 års sambindningslistor bedömdes 33 svenska barn- och ungdomsböcker och 57 utländska av granskningsnämnden. Nya upplagor granskas inte.

Fördelningen på böcker totalt och böcker som gick till nämnden:

<i>Böcker totalt</i>	<i>Till nämnden</i>
654 barn-o.ungd.b.	90 (14 %)
185 Hcf bild	29 (16 %)
90 Hcf	15 (17 %)
67 Hcg	20 (30 %)
33 uHc	5 (15 %)
40 uHce	9 (22 %)
6 uH02, uH03	- -
38 uHCI	5 (13%)
195 fack	7 (3%)

Av de 33 svenska böcker som granskades fick 21 (64 %) positivt utlåtande och 5 (15%) negativt utlåtande. 7 böcker fick blandat omdöme.

Av de 57 utländska böcker som granskades fick 17 (30 %) positivt utlåtande och 32 (56%) negativt utlåtande. 8 böcker fick blandat omdöme.

Besöksstatistik

Till föreläsningarna kom sammanlagt 196 personer

13/3	18 personer
14/3	39 personer
16/3	38 personer
21/3	17 personer
22/3	41 personer
23/3	43 personer

17/3 hade SBI öppet hus för *förlagen och debutanterna*, och då kom 36 personer.

Vid *BUR:s* årsmöte med prisutdelningar 13/3 deltog 54 personer, som även studerade bokprovningstställningen och lyssnade till ett föredrag av Eva Nordlinder.

Dessutom besöktes utställningen av ett 70-tal personer under SBI:s ordinarie öppettider.

Bilagor

1. Inbjudan till bokprovningen
2. Boklistor till föreläsningarna

Dokumentationen är sammanställd av Inger Norberg, SBI

Bokprovning på Svenska barnboksinstitutet!

"Årgång -94"

Svenska barnboksinstitutet och Stockholms stads- och länsbibliotek inbjuder till en bred presentation av 1994 års barn- och ungdomsboksutgivning.

Svenska barnboksinstitutet samlar kontinuerligt alla i Sverige utgivna barn- och ungdomsböcker. Under löpande utgivningsår och till Bokprovningen i mars nästkommande år finns böckerna tillgängliga i biblioteket. Därefter sorteras de in i samlingarna, som förvaras i SBI:s bokmagasin.

1994 års böcker kommer att exponeras den 13–24 mars 1994 i SBI:s bibliotek, Odengatan 61, 1 tr upp. På förmiddagarna kommer olika delar av utgivningen att presenteras tematiskt i föreläsningar – se bifogat program. Detta är ett utmärkt tillfälle att bilda sig en uppfattning om det nya utbudet, då trender och tendenser samt intressanta nyheter lyfts fram.

Böckerna kan studeras under SBI:s vanliga öppettider (må, ti, to 12–17, on 12–19) samt i anslutning till föredraget kl 8.30–11.30. Ingen anmälan behövs om man bara vill titta på utställningen under ordinarie öppettid.

Föredragen är endast öppna för Stockholms läns barnbibliotekarier, universitets- och högskolelärare i barn- och ungdomslitteratur samt några liknande grupper som har behov av att hålla sig à jour med nyutgivningen (dvs ni som får denna inbjudan!).

Anmäl er till föredragen senast den 10 mars till:

Inger Norberg, Svenska barnboksinstitutet, Odengatan 61,
113 22 STOCKHOLM. Tel 08-33 23 23, fax 08-33 24 23.

OBS begränsat antal platser. Vid eventuell överbokning meddelas detta.

Hjärtligt välkomna till SBI!

Bokprovning på Svenska barnboksinstitutet

"Årgång -94"

Program

Må 13 mars **Smakdomare - granskningsnämnden 1994**
kl 9.15-10 *Birgitta Lindstam, Näsbyrarks bibliotek, Täby*

Ti 14 mars **Läsa lätt en svår genre**
kl 9.15-10 *Inger Norberg, Svenska barnboksinstitutet*

To 16 mars **På bollongexpedition i bilderboksskogen**
kl 9.15-10 *Eva Wellsjö, Stockholms stadsbibliotek*

Ti 21 mars **Faktaböcker om natur och miljö**
kl 9.15-10 *Lena Drevemo, Vallentuna bibliotek*

On 22 mars **Flickbokens fortlevnad**
kl 9.15-10 *Eva Nordlinder, Svenska barnboksinstitutet*

To 23 mars **Idyllfobin i ungdomsboken**
kl 9.15-10 *Sonja Svensson, Svenska barnboksinstitutet*

Måndag 13 mars 1995

Birgitta Lindstam

Smakdomare - granskningsnämnden 1994

(Listnummer inom parentes)

uHc/uHce

Brandt, Aage, *Bränt barn skyr elden* (9)
Danielsson, Bernt, *Booze* (6)
Gaarder, Jostein, *I en gåtfull spegel* (15)
Jacobsen, Sören Vagn, *Skriket i tunneln* (6) LL
Möller, Connie, *Lucia* (14)
Osten, Suzanne, *Papperspappan* (14)

Hcf

Sandberg, Inger, *Rufus och benet* (6) LL
Törnqvist, Rita, *Tulpanlökar till middag* (14)

Hcf Bilderböcker

Butterworth, Nick, *När vi går och handlar* (9)
Butterworth, Nick, *När vi leker* (9)
Dahlbäck, Helena, *Det handlar om djuren och mig* (22)
Dahlbäck, Helena, *Det handlar om kläderna och mig* (22)
Dahlbäck, Helena, *Det handlar om vagnen och mig* (22)
Edelfeldt, Inger, *Den förskräckliga lilla mamsellens stol* (23)
Löfgren, Ulf, *Ludde och lådbilen* (21)
Schumacher, Björn, *Stömnisse åker hela jorden runt* (21)

Hcg

Cormier, Robert, *Utpressaren* (10)
Hamilton, Virginia, *Kusiner* (16)
Hållander, Gun, *Mästertjuven* (20) LL
Kehret, Peg, *Skuggor i natten* (11)
Olsson, Sören, *Supersnuten Sune* (19)
Voigt, Cynthia, *Mumiens gåta* (18)
Wägner, Veronica, *Vad ska hända nu, Carin?* (93:24)
Öberg, Helena, *Viktor Dolores* (12)

Ej granskningsnämnden - Hcf

Butterworth, Nick, *När det är sängdags* (9)
Butterworth, Nick, *När vi arbetar* (9)
Jacobsson, Anders, *Storasyster och lillebror och gropen* (21)
Löfgren, Ulf, *Ludde och orkestern* (21)
Löfgren, Ulf, *Ludde och utflykten* (21)
Sandberg, Inger, *Rufus och häxan* (6)

Tisdag 14 mars 1995

Inger Norberg

Läsa Lätt en svår genre

Skönlitteratur

- Borén, Gunilla, *Trollets hjärta*. Rabén & Sjögren (Läs mera-serien)
Berthelius, Jenny, *Mördarens ansikte*. Hegas (Deckarserien)
Brandt, Hanne, *Grodan i blomkrukan*. Opal
Bylock, Maj, *Äventyret med grodan*. Eriksson & Lindgren (Sparvens roliga läseböcker)
Dahlbäck, Helena, *Litet djur i fara*. Alfabet
Danielsson, Karin, *Deli - Sagan om en delfin*. Gleerup (Mitt första bibliotek)
Danielsson, Karin, *Kroki - Sagan om en krokodil*. Gleerup (Mitt första bibliotek)
Danielsson, Karin, *My på nya äventyr*. Gleerup (Mitt lätta bibliotek)
Danielsson, Karin, *Missan på nya äventyr*. Gleerup (Mitt lätta bibliotek)
Danielsson, Karin, *Pucko - Sagan om en kamel*. Gleerup (Mitt första bibliotek)
Danielsson, Karin, *Randi - Sagan om en zebra*. Gleerup (Mitt första bibliotek)
Danielsson, Karin, *Taggi på nya äventyr*. Gleerup (Mitt lätta bibliotek)
Danielsson, Karin, *Pålle på nya äventyr*. Gleerup (Mitt lätta bibliotek)
Doyle, Arthur Conan, *Det mystiska bandet*. Hegas (Deckarserien)
Genberg, Kjell E., *Döingen som försvann*. Hegas (Deckarserien)
Granvik, Margot, *Säga Ja, säga Nej. Vem ska få krama mig?* LL-förlaget
Gustavsson, Per, *Spöken, hemska historier*. LL-förlaget
Hedin, Benkt-Erik, *Dikter för alla*. LL-förlaget
Hellberg, Hans-Eric, *Gry omöjlig Olsson*. Natur och Kultur (Läsnäsan)
Hermansen, Knud, *De tre rävarna*. Hegas (Rävserien)
Hållander, Gun, *Mästertjuven*. Hegas (Rävserien)
Härd, Berit, *Keli, Kajsa och Kalle*. Rabén & Sjögren (Läs mera-serien)
Jaensson, Håkan och Norlin, Arne, *Stackars mej*. En bok för alla
Jensen, Jørn, *Kojan i vassen*. Opal
Jensen, Jørn, *Rolf får en båt*. Opal
Jensen, Jørn, *Är det en varg?* Opal
Jensen, Jørn, *Den öde ön*. Opal
Larsson, Monika, *Det märkvärdiga svärdet*. Eriksson & Lindgren (Sparvens roliga läseböcker)
Lundström, Janne, *Apan och sköldpaddan som bjöd varandra på middag*. Natur och Kultur (Läsnäsan)
Lykkenborg, Liv R., *Bjarne älskar sin katt*. LL-förlaget
Nöstlinger, Christine, *Frans firar jul*. Bergh
Nöstlinger, Christine, *Mini och Mirre*. Bergh
Peterson, Hans, *Hassan Hassan slalomåkaren*. Rabén & Sjögren (Läs mera-serien)
Peterson, Hans, *En moped i augusti*. Opal
Prince, Alison, *Jycken*. Opal
Roholte, Dorte, *Mette och Mikki*. Opal
Sandberg, Inger och Lasse, *Rufus och benet*. Rabén & Sjögren (Läs med Laban)
Sandberg, Inger och Lasse, *Rufus och häxan*. Rabén & Sjögren (Läs med Laban)
Scheen, Kjersti, *I staden-där allt kan hända*. Opal
Shelley, Mary, *Frankenstein*. LL-förlaget

Små sagor från Västafrika. Natur och Kultur (Läsnäsan)
Stark, Ulf, *Elin rymmer*. Almqvist & Wiksell (Vi läser-biblioteket)
Stark, Ulf, *Lumps hemliga liv*. Almqvist & Wiksell (Vi läser-biblioteket)
Stark, Ulf, *Olsons andra fotobok*. Almqvist & Wiksell (Vi läser-biblioteket)
Stark, Ulf, *Historien om en sjörövare*. Almqvist & Wiksell (Vi läser-biblioteket)
Ståhlberg, Ulla, *Madde rider*. LL-förlaget
Sundh, Kerstin, *Jockes brorsa heter Martin*. Rabén & Sjögren (Läs mera-serien)
Sundh, Kerstin, *Jockes brorsa och mästerdetektiven*. Rabén & Sjögren (Läs mera-serien)
Sundh, Kerstin, *Pappadagen*. Rabén & Sjögren (Läs mera-serien)
Thorsén, Lotta, *De röda skorna. En kärlekshistoria*. LL-förlaget
Vagn Jacobsen, Søren, *Skriket i tunneln*. Hegas (Vargserien)
Yeoman, John, *Hönshjärnor*. Alfabet
Zak, Monica, *Hovdamen och jag*. En treas hemliga memoarer. Opal
Åkerblom, Gull, *Trolleri, Inez!* BonnierCarlsen (Lust att läsa-serien)
Östman, Nan Inger, *Såpbubblor och soldater*. Rabén & Sjögren (Läs mera-serien)

Facklitteratur

Aronsson, Karin & Ottosson, Stellan, *Kluriga gåtor för smarta hjärnor*. BonnierCarlsen (Lust att läsa)
Eng, Gallie och Tollerup-Grkovic, Mimmi, *Ruskigt och Lustigt*. Natur och Kultur
Larsson, Mona, *Bilder hemifrån*. LL-förlaget
Lindvall, Ann-Margreth, *Störst och minst på riktigt*. Gleerups
Strömdahl, Ingrid, *Min Musik. Möte med tio musiker*. LL-förlaget

Torsdag 16 mars 1995

Eva Wellsjö

På bollongexpedition i bilderboksskogen

Alfredson, Hans, *När Sofi var stor*. Bild Per Åhlin. Rabén & Sjögren
Altschuler, Sally, *Begynnelsen*. Bild Sven Nordqvist. Opal
Anderberg, Bengt, *Sagan om den lille, lille pojken*. Bild Jan Mogensen. Bonnier Carlsen
Anderson, Lena, *ABC sa lilla t*. Eriksson & Lindgren
Anrell, Lasse, *Rock-Jimmy*. Bild Mati Lepp. Bonnier Carlsen
Arro, Lena, *Flyg Engelbert!* Bild Catarina Kruusval. Rabén & Sjögren
Bang, Karin, *Katten på sjörövarön*. Bild Per Dybvig. Bonnier Carlsen
Bengtsson, Anna, *Bollongexpeditionen*. Alfabet
Berndtsson Engström, Karin, *Kärleken till en hund*. Foto Lars Engström. Alfabet
De Geer, Carl Johan, *Örnis bilar*. Bild Jan Lööf. Bonnier Carlsen
Edelfeldt, Inger, *Nattbarn*. Alfabet
Ekström, Barbro, *Nällson och King Edvard i blåsväder*. Bild Anders Suneson. Rabén & Sjögren
Forslind, Ann, *Aj! eller När jag hamnade på sjukhus*. Alfabet
Hansson, Gunilla, *Olivias nya klänning*. Bild Cecilia Torudd. Rabén & Sjögren
Helsing, Lennart, *Spöket i köket*. Bild Gunna Grähs. Eriksson & Lindgren
Jaensson, Håkan, *Nusse-kuddens sista strid*. Text Håkan Jaensson och Arne Norlin. Bild Gunna Grähs. Alfabet
Klitting, Lars, *Leopold*. Rabén & Sjögren
Lauridsen, Irma, *Lilla hunden Björn*. Bild Jens Ahlbom. Bonnier Carlsen
Leo, Veronica, *De tre silverlantarna*. Natur och Kultur
Lindgren, Astrid, *I skymningslandet*. Bild Marit Törnqvist. Rabén & Sjögren
Lindgren, Barbro, *Här är det lilla huset*. Bild Eva Eriksson. Eriksson & Lindgren
Lindström, Börje, *Gunnar i granskogen*. Bild Eva Lindström. Alfabet
Lärn Sundvall, Viveca, *Niklas Nilsson, proffs*. Bild Jens Ahlbom. Rabén & Sjögren
Lärn Sundvall, Viveca, *Ruben*. Bild Olof Landström. Rabén & Sjögren
Malmström, Åke, *6 karameller och 18 koppar te*. Bild Ingela Peterson. Natur och Kultur
Nilsson, Ulf, *Den lille pojken och lejonet*. Bild Anna Höglund. Bonnier Carlsen
Nordström, Jockum, *Sailor blir sjuk*. Rabén & Sjögren
Stark, Ulf, *Liten*. Bild Anna Höglund. Alfabet
Tidholm, Thomas, *Kaspers alla dagar*. Text och bild Thomas och Anna-Clara Tidholm. Alfabet
Toss, Anna, *Ärtan*. Bild Fibben Hald. Alfabet
Wieslander, Jujja, *Mamma Mu åker bobb*. Text Jujja och Tomas Wieslander. Bild Sven Nordqvist. Natur och Kultur
Wikander, Eva, *Dockbegravningen*. Bild Lisa Örtengren. Rabén & Sjögren

Tisdag 21 mars 1995

Lena Drevemo

Faktaböcker om natur och miljö

Alarik, Oscar, *Världens överlevnad för nybörjare*. Naturskyddsföreningen
Brason, Andrew, *Första boken om dinosaurier*. (Grundskolans faktaböcker). Almqvist & Wiksell
Busiga djur. (Närbild). BonnierCarlsen
Casta, Stefan, *Den vilda staden*. Opal
Casta, Stefan, *Humlans blomsterbok*. -93 Opal
Devonshire, Hilary, *Luft*. (Barn forskar) Bergh
Devonshire, Hilary, *Vatten*. (Barn forskar) Bergh
Dinosaurier. En bok med fästisar. BonnierCarlsen
Dixon, Dougal, *Dinosaurier*. BonnierCarlsen
Däggdjur. Richter
Ekologi. (Mina första faktaböcker) Richter
Eriksson, Leif, *Mattis fågelbok*. Alfabet. 1995 års Pandabok
Falk, Bisse, *Stenboken*. Tiden
Falk, Bisse, *Vem bor här?* Tiden
Falk, Bisse, *Vem har gått här?* Tiden
Falk, Bisse, *Vem låter så?* Tiden
Farstad, Espen, *Med säck på ryggen*. Bergh
Ganeri, Anita, *Varför har kameler pucklar?* (Mitt frågebibliotek). Richter
Houbre, Gilbert, *Grönsakslandet*. (Upptäck och lär). Bergh
Jeffers, Susan, *Vår broder Örn, vår syster ...* - 92 BonnierCarlsen
Larsson, Hans-Ove, *Fakta om björn, järv, lo...* Almqvist & Wiksell
Lindvall, Ann-Margreth, *Störst på riktigt*. Natur. Gleerup
MacQuitty, Miranda, *Hajar* (Fakta i närbild). BonnierCarlsen
Maynard, Christopher, *Fantastiska små monster* (Närbild) BonnierCarlsen
Maynard, Christopher, *Fantastiska småkryp* (Närbild) BonnierCarlsen
Maynard, Christopher, *Fantastiska dinosaurier* (Närbild) BonnierCarlsen
Mellgren, Erik, *Solsystemet*. Natur och Kultur
Otroliga fakta (Mina första faktaböcker). Richter
Papastavrou, Vassili, *Valar* (Fakta i närbild). BonnierCarlsen
Priddy, Roger, *Min första stora bok om djur*. Richter
Roliga djur (Närbild). BonnierCarlsen
Rundgren, Helen, *Oj, den rör sig!* Raben & Sjögren
Rymden. En bok med fästisar. BonnierCarlsen
Searle-Barnes, Bonita, *Ljus*. Norrman
Stuenes, Solweig, *Dinosauriernas tid*. Hallgren & Fallgren
Taylor, Paul, *Dinosauriemysteriet och Bibeln*. Norrman
Theodorou, Rod, *Varför hade Triceratops horn?* (Mitt frågebibliotek). Richter
Valat, Pierre Marie, *Färger* (Upptäck och lär). Bergh
Vilda djur (Närbild). BonnierCarlsen
Wahlin, Bertil, *Småkrypsboken*. Tiden

Onsdag 22 mars 1995

Eva Nordlinder

Flickbokens fortlevnad

Aldridge, James, *Den sanna historien om Lilly Stubeck*. Tiden
Auch, Mary Jane, *Vänner för livet*. B Wahlström
Bladini, Osborn, *Handbok för handlösa*. BonnierCarlsen
Blobel, Brigitte, *Anna och Sebastian*. B Wahlström
Blume, Judy, *Fjorton år*. B Wahlström
Borgdalen, Annika, *Klart morsan ska ha nya tuttar*. Fingraf
Bracale, Carla, *Aldrig mer killar*. B Wahlström (BWU)
Bredow, Katarina von, *Kattsorpor*. Norstedt
Byars, Betsy, *Familjen Blossom*. Opal
Casta, Stefan, *Snorgärs & sexchoklad, Martin*. Opal
Cruse, Beth, "Pang i plugget" 4 böcker. B Wahlström (BWU)
Dahlbäck, Helena, *Julia för alltid*. BonnierCarlsen
Eklund Lykull, Anita, *Hjärtat i översta lådan*. Rabén & Sjögren
Engdal, Britt, *Flyttfågel*. Opal
Gripe, Maria, *Egna världar*. BonnierCarlsen
Hagerup, Klaus, *Snabbare än vinden*. Natur och Kultur
Hall, Barbara, *Yngst i gänget*. B Wahlström
Hamilton, Virginia, *Kusiner*. Bergh
Hamori, Katrine, *Joe*. Fingraf
Harris, Betsy, *I mitt hjärta*. B Wahlström (BWU)
Harris, Ruth Elwin, *Sarah*. Bärnstenen
Haugen, Tormod, *På jakt efter Kitty*. Norstedt
Jacobsson, Ritta, "Tina" 2 böcker. B Wahlström (BWU)
Johansson, Barbro, *Knektjäntan*. Opal
Johansson i Backe, Kerstin, *Solgatan*. Tiden
Kroeger, Kelly, *Kär i en dröm ("Du & jag")*. B Wahlström (BWU)
Lindqvist, Birgitta, *Emilia och havet*. Norstedt
MacLachlan, Patricia, *Sanningens sekund*. Rabén & Sjögren
Mazer, Norma Fox, *Det kan inte vara sant*. B Wahlström
O'Connell, June, *Tid för kärlek ("Du & jag")*. B Wahlström (BWU)
Osten, Suzanne, *Papperspappan*. Rabén & Sjögren
Pascal, Francine, "Tvillingarna" 29-34. B Wahlström (BWU)
- " -, "Tvillingarna på Sweet Valley High" 17-22. B Wahlström (BWU)
- " -, + en av varje i större format B Wahlström
Persson, Ingrid, *Hökungen Klara*. BonnierCarlsen
Persson, Örjan, *Trogen intill döden*. Rabén & Sjögren
Ransome, Candice F, *Ingen riktig kompis*. B Wahlström
Rindel, Gerd, *Regines himlafärd*. Tiden
Skote, Inger, *Gå inte ifrån mej!* Norstedt
Sonnenmark, Laura, *Löggen*. B Wahlström
Stark, Ulf, *Sixten*. BonnierCarlsen (ny version)
Sundh, Kerstin, *Miranda och friheten*. Norstedt
Thesman, Jean, *Molly Donnelly*. Tiden
Wahl, Mats, *I ballong över Stilla havet*. BonnierCarlsen
Öberg, Helena, *Viktor Dolores*. Norstedt

Torsdag 23 mars 1995

Sonja Svensson

Idyllfobin i ungdomsboken

(om inte annat anges är utgivningsår 1994)

Ambjørnsen, Ingvar, *Flammor i snö*. Norstedt (orig "Flammer i snø", 1992)
Berggren, Arne, *Skuggmannen*. Rabén & Sjögren (orig "Stillemannen", 1992)
Bredow, Katarina von, *Kattskorpor*. Norstedt
Chambers, Aidan, *Tullbron*. Norstedt 1993 (orig "The Tollbridge", 1992)
Cormier, Robert, *Vandaliseringen*. Rabén & Sjögren 1993 (orig "We all fall down", 1991)
- " -, *Uppressaren*. Rabén & Sjögren (orig "Tunes for bears to dance to", 1992)
Danielsson, Bernt, *Booze*. Pan/Norstedt
Dickinson, Peter, *AK*. Sjöstrand (orig "AK", 1990)
Eklund Lykull, Anita, *Hjärtat i översta lådan* (Rabén & Sjögren)
Engqvist, Hans-Erik, *Det blå bandet* (BonnierCarlsen)
Gravitation. Berättelser om att bli stor. (Alfabeta)
Hagemann, Marie, (pseud) *Skinheads*. Rabén & Sjögren (orig "Schwarzer, Wolf, Skin", 1993)
Holmberg, Bo R, *Tjuvens dotter*. Alfabeta
Laszlo, Carlo, *Den femte mannen*. Rabén & Sjögren 1993
Lindqvist, Håkan, *Min bror och hans bror*. Rabén & Sjögren 1993
Möller, Cannie, *Lucia*. BonnierCarlsen
Niemi, Mikael, *Kyrkdjävulen*. Alfabeta
Nilsson, Per, *Korpens sång*. Rabén & Sjögren
Nya Collage - unga tankar i text & bild. Bonniers Juniorförlag 1993
Olsson, Gabriella, *Visst fan vill du!* Rabén & Sjögren 1990
Pausewang, Gudrun, *Resa i augusti*. Bergh 1993 (orig "Reise im August", 1992)
Persson, Tore, *Dödspolare*. BonnierCarlsen
Pohl, Peter, *Jag saknar dig, jag saknar dig!* Rabén & Sjögren 1992
- " -, *Vilja växa*. Alfabeta
Samuelsson, Tony, *Jag kan stoppa ett krig*. BonnierCarlsen
Skote, Inger, *Gå inte ifrån mej!* Norstedt
Wahl, Mats, *Vinterviken*. Bonniers Juniorförlag 1993
- " -, *I ballong över Stilla havet*. BonnierCarlsen

Samt

Svenska Dagbladets "Ung i dag"-sida (införs söndagar, red. Angelica Risberg)

Ingegerd Monthan "Att ta ansvar för sitt språk", *SLÅ* 1990, s 89-96)